

Кир Буличов

Как да го позная?

Над град Велики Гусляр гърмяха високоговорители, носеха се жинерадостни песни. Слънцето си проправяше път между облаците. Пионери с бели блузки притичваха насам-натам. Гражданите се лееха като поток под транспарантите и лозунгите, опънати над улиците. Автобусите, с които бяха пристигнали гостите, стояха в редица на площада, където е била чаршията, а сега имаше градинка и покрит с брезент паметник на първооснователите. Днес, когато се чествуваше седемстотин и петдесет годишнината от основаването на града, паметникът ще бъде тържествено открит.

Мъжката половина на дом номер шестнайсет седеше на двора около разклатената от игра на домино маса, изчакваше жените да се издокарат, приказваше за миналото и настоящето.

Корнелий Удалов с бяла риза и синя вратовръзка, сресан на крив път, за да прикрие плешивината си, оспорваше мнението на Погосян, че имало по-хубави градове от Гусляр.

– Например Ереван – разправяше Погосян. – Две хиляди години! Три хиляди! Пет хиляди години на едно място!

– Не е въпросът в цифрите – възразяваше Удалов. – Иван Грозни за малко да премести тук столицата от Москва.

– Умен човек е бил – знаеше си своето Погосян. – Отказал се е.

– Опричниците са му попречили.

– Нали това казвам – мигар опричниците са били глупави?

– Не е лесно да се приказва с тебе – призна си Удалов. – И ти си един патриот на родния ни град!

Старецът Ложкин с черен костюм, накичен с медали, се съгласи с Удалов. Прекара ръка наоколо и каза:

– Ненапразно нашите прадеди са нарекли Гусляр Велик.

– Те са си живели, те са си го нарекли. Никой не е наричал Ереван велик. Защо да го кръщават? Всяко куче го знае – не се смуги Поговян.

Разговорът премина на дреболии и лични разпавии. Саша Грубин, който по случай празника беше се сресал и обръснал, ги слуша, слуша, па накрая без видима връзка с разговора каза:

– Какво чудо ще е да заспиш и да се събудиш след двеста години. И да зърнеш Гусляр в далечното бъдеще.

Съседите спряха да спорят, помислиха и се съгласиха с Грубин.

– От друга страна – каза Удалов, – и преди двеста години също не е лошо.

– Вземи, ако щеш, всичките седемстотин – рече Васил Василевич. – Пристигаш в древността, наоколо ти хора с копия и стрели, плащат

данъци на древния град Киев.

– Или на татаро-монголските завоеватели – поправи го Ложкин.

– Нека са завоевателите. Наоколо бродят мечки, елени, глигани, диви бикове. Вари се медовина.

– Като ще ти дадат да опиташ медовината... – възрази Грубин. – Нали веднага ще те познаят.

– Как? – учуди се Васил Василевич.

Всички се засмяха, а Ложкин отвърна:

– По дрехите. И по акцента. Че нали езикът им е бил друг, старославянски.

– И вместо мед, меч по шията би получил – тегли извода Грубин.

– Добре, добре! – не се предаваше Васил Василевич. – Да не си мислите, че ще отида при тях без подготовка? Първо – в Академията на науките. Дайте ми, ще река, консултанти по старославянски. Ще попрачем нещо, ще разработим. А от музея ще ми дадат дрехи. Тогава няма да ме различат.

Не повярваха на Васил Василевич. Заприказваха за пътешествията във времето. Някои бяха попрочели едно-друго от фантастичната литература. Други не бяха чели, но бяха слушали.

Изведнъж интересна идея споходи Удалов.

– След някакви си сто години – каза той – такова пътешествие ще стане обикновена възможност. Няма прегради за науката. Туристи ще пътуват, учени, ще възникне масово придвижване, животът ще стане толкова интересен, че дори не сме го и сънували. Учениците примерно трябва да научат как са живели в Древен Египет. Учителят натиска копчето – и хоп, вече сме на гости на царица Клеопатра. Изучавайте, деца, нашето тежко минало.

– Напълно възможно е – отвърна Ложкин. – Само че трябва строго да се спазват правилата на движението. Чел съм какво става, ако ги нарушиш. Веднъж в мезозойската ера стъпкали една пеперуда и в резултат на това в Америка избрали друг президент.

Млъкнаха. Помислиха. Сетне Грубин каза:

– Няма съмнение. Ако не се спазваха тези правила, то досега неведнъж да сме срещали тия гости от бъдещето. Както и да се маскираш, поведението ще те издаде. Я възпитанието ще те подведе, я незнанието на някаква дреболия, която е ясна на всички други. Откъде например може да знае на кое място е нашият футболен отбор в първенството на областта?

– На шесто – отвърнаха в хор Погосян, Удалов и Васил Василевич.

– Видяхте ли – зарадва се Грубин. – Вас не можеш подведе. А той откъде да знае, нали след сто години съответните документи ще са изгубени.

– И аз не знам – каза Ложкин. – Не знам даже кой е на първо място.

– Сердоболският „Металист“ – поясниха Погосян, Удалов и Васил Василевич.

– Пък аз не знам – упорствуваше Ложкин. – Какво, значи и аз съм пътешественик във времето?

– Възможно е – каза Погосян и погледна Ложкин сурово. – По тези въпроси не бива да се доверяваш никому.

– Не се безпокой, Ложкин – намеси се добрият Грубин. – Ние те познаваме. Ако стане нужда, ще го потвърдим където трябва.

– Ако някой не е наш човек, то това е Погосяновата жена Берта – каза по тоя въпрос Удалов. – Вчера здравата е издърпала ухото на моя Максимка. Свой човек ще направи ли такова нещо?

– Заслужено – рече Погосян. – Счупил стъкло. Да не хулиганствува.

– Ако аз срещнеш пришелец от бъдещето – каза Грубин, – веднага бих му задал два-три въпроса.

– Друг път ще видиш пришелец – отрязва Погосян. – Какво може да заинтересува културния човек в нашето градче?

– Каква заблуда! – възкликна Ложкин. – Днес нашият град представлява общосъюзен интерес. От една страна, седемстотин и петдесет години. От друга – открива се паметник, тоест отдаваме дължимото на нашето славно минало. Гости отвсякъде. Предадоха по радиото от Москва. Аз на мястото на потомците не бих се и замислил къде да вървя на екскурзия.

– Корнелий! – викна от прозореца Ксения Удалова. – Готови сме. Шлифера ще вземеш ли?

– Не.

– Дъжд не се очаква – рече старецът Ложкин. – Четох във вестника. Там пише, че на тържеството е дошъл писателят Пацхверия. Делегация от Камчатка. Тъкачката Фьодорова-Давидова. Чакат един космонавт, но за сега не съобщават името му. Без да се броят туристите.

– Чудо голямо! – каза презрително Погосян, та последната дума да е негова.

В същност той беше горещ защитник на Велики Гусляр, ала това знаеха само роднините му в Ереван.

Баба Ложкина слезе на двора и попита:

– Вечно ли ще се туткаме? Ще почнат без нас.

– Идвам, пиленце – отвърна Ложкин. – Ние тук малко побеседвахме.

– Как не, има си хас – не повярва Ложкина.

Те първи излязоха от двора. След тях се проточиха другите. Съседите веднага забравиха разговора, само на Удалов не му излизаше от главата. Толкова го поразиха възможността да срещне на улицата гост от бъдещето, че почна да се вглежда в хората с подозрение. И откриваше в тях странни черти, които по-рано не беше забелязвал и които биха могли да означават, че са чужди, маскирани.

Насреща му идваше помощник-аптекарят Савич с жена си – директорката на универмага. Уж отдавна познаваше Савич, но сега плешивината му блестеше някак не по нашински и някак неестествено държеше жена си под ръка. Може Савич да са изпратили? Ала Удалов си рече тук-такси: не. Едва ли си струва заради един празник да се изпраща резидент във Велики Гусляр. Че ако не са го подменили, Удалов го познава вече двайсетина години. Обмислил това, Удалов рече:

– Добър ден.

– Добър ден – отвърнаха Савичови.

Минаха четирима спортисти в светлосини екипи. Бързаха за манифестацията. Удалов разбра, че гостът от бъдещето може да се укрие между физкултурниците и тогава върви, че го търси. Сетне отхвърли тази мисъл. Трудничко ще намерят такъв екип в бъдещето. А всички сешашни се водят на съответните домакини.

С всяка крачка Удалов все повече се убеждаваше – в Гусляр е проникнал пришелец от бъдещето. И трябва да го открие, да поговори с него от сърце. Много е важно. Като си помислиш само, никой преди Удалов не е излизал навън специално за да открие пътешественик във времето, сред най-обикновените хора. А пък новият, макар и простичък подход към проблема може да се окаже откритие.

– Какво ти става, Корнелий? – попита Ксения. – Защо изоставаш?

Корнелий погледна Ксения и децата си с други очи. Май не беше ставало нужда да се съмнява в тях. С тях всичко е наред. Но Удалов усети как между него и семейството му се издига стената на отчуждението. Мъж, който си е поставил възвишена цел, е принуден да се разграничи от всекидневните грижи и интереси. За всеки случай Удалов попита жена си:

– Ксюша, случайно да знаеш на кое място е нашият футболен отбор?

– Побъркал се е – уверено каза Ксения.

– На шесто, тате, защо питаш? – интересува се пъргавият Максимка.

– Браво, синко – каза Корнелий. И се засрами от съмненията си.

– И все пак какво ти става? – попита Ксения.

– Мисля – каза Удалов.

– Нещо отдавна не съм го забелязвала – отвърна Ксения. – Гледай си в краката, ще се спънеш.

В края на площада имаше будки с разхладителни напитки и цигари. Пред покрития с брезент паметник се издигаше прясно скована трибуна. Ксения се поспря, като видя Раиса Семьоновна, своята лекуваща лекарка. Искаше ѝ се в неофициална обстановка да се посъветва за последните си анализи. Раиса Семьоновна обидено примижаваше под очилата, но отговаряше, тъй като беше положила клетва пред Хипократ. Докато чакаше, Удалов купи бутилка бира и седна до една синя гетинаксова масичка. Тия масички, изнесени от стола, представляваха сладкарница на открито.

До масата седяха двама от шофьорите на автобуси, с които бяха пристигнали гостите. Ругаеха някакъв старшина от сто и десетия километър. Удалов почерпи шофьорите с цигари и също каза някоя и друга дума по адрес на старшината, макар че никога не беше го зървал. Правеше им компания.

Ала съвсем малка част от съзнанието му беше заета от разговора с шофьорите. Погледът му обикаляше площада, скачаше от група на група, защото нямаше време за губене. Изпуснеш ли сега пришелица – после върви го търси.

На пътеката между масите се появи възрастен мъж. Държеше бутилка и чаша, пристъпваше неуверено, чудеше се къде да седне. Нещо остро прободя Удалов в сърцето. Шестото, седмото и осмото чувство му заповядаха: „Удалов, спокойно. Това е той.“

– Седни при нас – сякаш прочел Удаловите мисли, рече единият шофьор, който се казваше Коля.

– Сърдечно благодаря – отвърна, отделяйки думите, мъжът и се настани на стол до Удалов.

И тутакси в очите му се наби един детайл – мъничък, дребен и незабележим за другите. Като сядаше, мъжът не си дръпна крачолите, както прави всеки, който пази ръба на панталона си. Корнелий помръдна уши.

Метна поглед към лицето на пришелица. Беше прекалено обикновено. Нито гладко, нито сбръчкано. Като маска. Носеше под мишница черна напукана чанта с медна закопчалка. От нея стърчаха ръкавите на

червен пуловер или блуза. Панталонът му беше възкъсичък, негладен, сякаш му се беше паднал друг номер. А между обувките и подгъва на панталоните му се мяркаха карпрани чорапи. Криеше очи зад черни очила.

Мъжът можеше да се окаже единственият шанс на Удалов. Корнелий гледаше обикновените му бръснати бузи и чакаше какво ще каже пришелецът. Нали не можеш да се обърнеш към човека с въпроса: „От кой век на нашата ера сте вие?“

Туристът пиеше бира на малки глъткици и мълчеше.

– Е, как е бирата? – попита го шофьорът Коля.

– Гуслярска „жигульовска“ – добави Удалов. – От преди революцията е известна.

– Знам – отвърна късо мъжът и смутено се усмихна. – Отдавна се каня да я опитам.

– А вие откъде сте? – попита шофьорът Коля.

– От Москва – отвърна мъжът. – Специално дойдох.

„Точно така – помисли си Удалов. – Опасно е да споменава Вологда. Може да се намерят свидетели. А Москва е голяма“

– Пътуват си хората – каза по-възрастният шофьор. Какво, малко ли са ви паметниците в Москва?

„Браво – рече си Удалов за шофьора. – Налива вода в моята воденица.“

– Има различни паметници, другарю – отвърна мъжът. – Вече много години изучавам историята на Руския Север, усвояването на Урал и Сибир. Този паметник говори за много неща. Отдавна чакам откриването му. Но по-рано все не успях да дойда.

– Ако бяхте успели, нямаше да видите паметника.

Но не беше лесно да уличиш пътешественика във времето. Отговори веднага, и то почти без акцент:

– Аз бих видял този паметник и по-рано, защото трябваше да бъде издигнат много отдавна. Тъй че той вече съществуваше във въображението ми.

– Въображението е хубаво нещо – каза по-възрастният шофьор. – Отивам, ще взема още бира. Нашата група остава тук до утре. Тъй че старшината не важи.

– Благодаря, не искам повече – отказа пришелецът, но по очите на шофьорите разбра, че намеренията им са твърди, и извади десетачка.

Едва пхна ръка в джоба си, а Удалов вече знаеше каква ще бъде тая десетачка – новичка, без нито една гънчица. А ако се даде за анализ,

ще се окаже, че е направена не днес, а в другиден.

Шофьорът, то се знае, не взе парите от пътешественика във времето, донесе половин дузина бутилки и когато бирата отново свърши, се наложи пътешественикът да отскочи до будката и да вземе още четири бутилки.

– Е, как мина? – попита Удалов, когато мъжът се върна, олюляааи ки се. – Продавачката нищо ли не забеляза?

– Че какво трябваше да забележи? – попита мъжът и впери изпод очилата пронизващи очи в Удалов.

Удалов се смутн.

– Аз тъй – рече той. – Пошегувах се.

– На каква тема благоволихте да се пошегувате?

Ама че характер имат тия хора от бъдещето, каза си Удалов, но си премълча, а на глас рече:

– Има такъв виц. Уж двама решили да правят фалшиви пари. Направили четирирублева банкнота. Мислили, мислили къде ли да я развалят, па отишли при съседа си. И той им дал две хартишки по две рубли.

Никой не се засмя. Само по-възрастният шофьор попита:

– Мигар има банкноти по четири рубли?

– Не – твърдо отсече пътешественикът във времето. – Знам със сигурност, че съветската банка не е пускала и не пуска банкноти по две и четири рубли.

– За здравето на министъра на финансите! – предложи Коля. – За да не ни мота и занапред да ни дава заплатата все така по десетачки.

– Новички – добави Удалов.

– Какво ни пука новички ли са или старички – отвърна Коля.

– А, това ли било? – съобрази мъжът. – Имам много новички пари.

Преди да тръгна, получих премия.

Той извади цяла пачка от джоба си. Двайсетина банкноти – нови, блестящи.

– Ето такива ми дадоха.

– Къде? – бързо попита Удалов.

Ала шофьорите му попречиха да получи отговор.

– Какво си се лепнал за човека? – попита Коля. – Където трябва, там са му ги дали. Не е наша работа.

Пришелецът от бъдещето гледаше Удалов с неприязън, мръщеше се. Не му се нравеше, че го разобличават. „Нищо, ще те притиснем до стената – мислеше Удалов. – Ще се намерят аргументи!“

На трибуната пред паметника се появиха ръководителите на града

и почетните гости. Другарят Белов отиде до микрофона. Хората се заслушаха.

– Тръгвам. Благодаря – каза пришелецът.

– И аз идвам с вас – отвърна Удалов.

– Ще мина без вашата компания – отрязва го мъжът, блесна с очилата и захвана странишком, като рак да се промушва към трибуната.

– Я го зарежи – каза шофьорът Коля. – Нека си се разхожда.

– Трябва – отсече Удалов. – Не е наш човек той.

И веднага съжали, че се изпусна. Шофьорите моментално се заинтересуваха.

– В какъв смисъл не е наш? – попита по-възрастният. – Ти, братко, не ни будалкай, кажи си.

– Подозирам нещо – отвърна Удалов и се шмугна в тълпата подир пришелеца.

Главата му звънеше от изпитата бира, щеше му се да си полегне на тревицата, ала не биваше да го прави, защото до пълното разобличаване оставаше само една крачка.

– Корнелий! – викна Ксения, съгледала в тълпата плешивинката му. – Накъде?

За щастие другарят Белов махна с ръка, гръмна духовият оркестър, брезентът се свлече и откри бронзовата фигура на първооснователя.

Удалов се втикваше в тълпата, гледайки да не загуби посоката, в която се скри упоритият гост от бъдещето.

И изведнъж Удалов опря в гърба на пришелеца. Оня не забеляза приближаването на преследвача си, тъй като беше зает. Записваше сведения в един бележник. Удалов деликатно изчакаше мъжът да свърши със записването, защото нямаше къде да бяга.

Най-сетне започнаха речите, пришелецът скри бележника в чантата си и в този миг Удалов лекичко го докосна по рамото.

– Тук ли сте? – учуди се мъжът. – Какво искате?

– Да си признаете всичко – прямо каза Удалов.

– Учудвате ме – отвърна пришелецът и понечи да се скрие в тълпата.

Но Удалов здраво го държеше за края на самото.

– Разберете – каза той. – Вие там трябва да сте хуманни и разумни. Тъй че щом ви разкрих – да поговорим.

– Откъде-накъде решихте, че ние там сме хуманни и разумни? – учуди се пришелецът. – Къде сте чели такава нещо?

– Предполагам – отвърна Удалов. – Иначе няма смисъл да се живее.

– Благороден начин на мислене – каза пришелецът. – Но не се отнася за мене. Аз съм егоист, преживял без полза по-голямата част от живота си, човек който обича парите, а не обича собствената си жена. Уверявам ви, това е самата истина.

– Добре, добре, навсякъде може да се срещнат морални изроди. Има какви ли не изключения – каза Удалов. – Бих искал да дойда при вас.

– Че елате – отвърна пришелецът.

– Ще дойда.

– За постоянно ли? – попита пришелецът.

– Да. Или пък временно.

– Мнозина искат – каза гостът.

Настъпи пауза. На Удалов му се щеше да каже още нещо, да прояви гостоприемство, да поправи отношението си.

– И ние тук си имаме хубави места – обади се Удалов. – Околности-те са просто чудесни. Гора, хълмове, лов на глухари.

– Ловът е жестоко занимание – каза гостът от бъдещето. – Трябва да се пазят животните, да се стремим да ги разбираме, а не да ги изстребваме.

– Правилно – съгласи се Удалов, който миналата седмица беше се приготвил за лов, ама се успя и ловците заминаха без него. – Напълно съм съгласен с вас. Виж, само да поседиш с въдица, бива.

– А каква е разликата? – строго попита пришелецът. – Нима рибата не иска да живее?

– И още как ѝ се иска – каза Удалов.

Замълчаха. Не се получаваше контакт. Мъжът се вслушваше разсеяно в речите и се оглеждаше, сякаш търсеше пролука в тълпата, за да избяга.

– Но много порядъчни хора са били ловци – съобрази най-после какво да каже Удалов. – Да вземем например Тургенев. Това е писател от миналия век, автор на книгата „Записки на ловеца“.

– Чел съм я – каза пришелецът. – И все пак хладнокръвното убийство на живо същество е аморално.

– Да не би да е вярващ, а? – чу се глас зад гърба на Удалов.

Обърна се и видя шофьора Коля, който, подтикван от любопитство и желание да помогне на Корнелий при лова му на чуждия човек, беше се промъкнал в тълпата и чу целия разговор.

Пришелецът блесна с очилата си към Коля и каза обидено:

– Ако искате да знаете имам ли идеали, ще ви отговоря – да. Ако

имате пред вид християнския бог – то не.

– Сигурно обича свинската пържолка – каза Коля на Удалов, измъкна пакет „Беломор“ и запали. – А пък има възражения против животновъдството.

Да се бори едновременно с двама съперници не бе по силите на пришелеца от бъдещето. Извърна се, неочаквано ловко за възрастта си се шмугна под лакътя на съседа си и се замярка в тълпата, отдалечавайки се към края на площада. Удалов понечи да се втурне подире му, но Коля шофьорът, попрекалил с бирата, духна цигарен дим в лицето му и настоя:

– Я не го увъртай, не задирай човека. По-хубаво ми обясни какво такова има в него? И аз чувствавам – има нещо, а не мога да го формулирам.

– Ами просто така, лично – опита да се измъкне Удалов.

– Не, няма да стане – отвърна Коля. – Разправяй.

Беше стиснал здраво под мишниците Удалов, хората наоколо почнаха да се оглеждат и тогава, опасявайки се от скандал, Удалов рече:

– Да се махнем оттука.

– Добре – съгласи се Коля.

Измъкнаха се от тълпата. Бирата бълбукаше в главата му. Пришелецът не се виждаше никакъв. Преследването на човека от бъдещето не успя. Макар че току-виж не е бил човек от бъдещето.

Удалов взе от Коля цигара и честно, без да скрива нищо, му разказа какви са подозренията му.

Коля се оказа доста умен момък. Схвана основната идея, макар да се отнесе критично към нея. Доводите му бяха като Погосяновите:

– Откъде-накъде от бъдещето ще идват в Гусляр, па макар и на празник?

– Нищичко не разбираш – каза Удалов и се облегна на широките, леко лъхаци на бензин гърди на шофьора. – Макар и да си ми приятел, ама не разбираш какъв шанс пропуснахме днеска с тебе. Всичко щяхме да разберем от него.

Коля погледна Удалов съчувствено, бутна на тила си естонската си осмоъгълна фуражка, изплю фасата и рече:

– А пък ти, приятелю, я не се тревожи. Стига да е необходимо, твоят Коля винаги ще притисне когото трябва до стената. Обиди ли те? Обиди те, не отричай. Ще го намерим и ще го притиснем. Ти само кажи на Николай. Кажи и ще го оправим. Тръгвай да пипнем тоя шпионин.

Приятелят Николай крачеше начело с не съвсем сигурни широки

стъпки. Удалов ситнеше отзад и мърмореше:

– Ти не разбра, Коля. Не ме е обиждал. Не бива така с него...

– Не изоставай – каза Коля. – Отдавна го търсят. Записваше в книгата, а месо не яде. Сега всичко ще си каже. Няма да се измъкне.

Пришелецът от бъдещето беше избягал към реката, до голямата катедрала. Седеше на зелена пейка в градинката и пак беше отворил бележника си. Оттук не се виждаше площадът, долиташе само глух шум и отделни думи на ораторите, усилен от високоговорителите, стигаха до храстите. Пришелецът се чувствуваше в безопасност. Но пътят, който Коля и Удалов хванаха напосоки, ги доведе в градинката. Тъкмо при тая пейка.

Като зърна преследвачите, пришелецът напъха в джоба си бележника, грабна чантата и се нареди да бяга. Но Коля го позна.

– Стой! – каза той. – Горе ръцете! Хич не се опитвай да се скриеш от нас!

– И през ум не ми е минало – отвърна с достойнство пришелецът. – Ако ви трябват пари, вземете колкото искате. Нуждите ми са скромни.

Опита се да измъкне новичките си банкноти, но Удалов го спря.

– Ние не сме крадци. – каза той. – Вие не ни разбрахте.

– Не сме разбойници. – намеси се Коля. – От нас не можеш се откупи. Разобличихме те. Ти си се явил при нас от бъдещето. Признай си.

Удалов погледна Коля с укор. Прямотата можеше да развали всичко.

– Не е вярно – каза пришелецът. – Никога не можете да го докажете.

– Че защо ни е да го доказваме – рече Коля. – Сега ще те претърсим и ще открием фалшиви документи.

– Не нося документи със себе си – отвърна пришелецът. – Останаха в хотела.

– Те не вземат документи със себе си – съгласи се Удалов. – Съвсем разумно е. Може би тогава изобщо няма да има документи.

– Това ли е? – попита пришелецът. – Мога ли да си вървя?

– Като си признаеш, ще си вървиш – каза Коля.

– В края на краищата – убеждаваше го Удалов – ние си губим времето и вие също. А пък ние имаме към вас само научен интерес. Друг никакъв.

– Точно така – каза Коля. – Нас с мангизи не можеш ни подкупи.

Пришелецът се намръщи, размисляше. Явно разбра, че вече не може да се скрие и по-добре наистина да се покае. И да си върви у дома.

– Хайде де – припираше Удалов. – От кой век сте?

Пришелецът въздъхна дълбоко. Под очилата му блеснаха сълзи.

В този момент две момичета с панталони и шарени блузки се появиха на стълбите на катедралата.

– Ах – каза едната, без да забелязва драматичната сцена. – Какви изумителни фрески от седемнайсети век. Каква експресия!

– А кахлената печка? Нели, видя ли кахлената печка?

– Видях я. Я гледай, кой е там долу?

Момичетата изтичаха по стъпалата и се устремиха към мъжете.

– Сергей Петрович! – викнаха те една през друга. – Вие бяхте съвършено, абсолютно прав! Страшният съд не е разположен канонически! Съществувала е гусларска школа! Рапопорт е посрамен!

„Извика подкрепление с помощта на телепатията – каза си Удалов. – Сега те са трима, а ние сме само двама. А тия момичета може изобщо да не са момичета, а милиционери.“

– Какво щастие! – възкликна пришелецът. – А аз вече не се надявах да ви видя.

– Заплашват ли ви? – попита подозрително едното момиче и обжари с поглед Удалов.

– В никакъв случай – каза шофьорът Коля и дръпна Удалов за ръкава.

– Сега ще дойдат нашите – рече момичето.

„Колко ли са тук? – помисли си Удалов. – Могат и да ме ликвидират, ако им се видя опасен.“

И наистина, сякаш чули момичето, от вратата на храма заизлизаха другите – десетина души с фотоапарати, скицисти и кинокамери, високи и ниски, млади и стари, и с тях Елена Сергеевна от градския музей.

„Леле, лоша работа“ – рече си Удалов, отстъпвайки послушно след Коля.

– Ето ви и вас, професоре! – възкликна един от техните. – Секторът по история на изкуството е щастлив да приветствува своя шеф край тези древни стени.

– Сергей Петрович!

– Сергей Петрович! – носеха се виковете.

– Уважавате ли професора си? – поинтересува се Коля.

– Че как иначе – каза момичето. – Той е възпитал всички ни! Целият свят го знае!

Когато си тръгваше, заобиколен от ученици и сътрудници, професорът се обърна и намигна на Удалов. Беше доволен, че се отърва от

откачалниците.

Удалов усети благодарност към учения. Нали би могъл да извика милиция. Корнелий се смъкна на пейката, сведе глава. Коля седна до него, отново запали цигара и каза:

– Не ни провървя, приятелю Корнелий. Макар че идеята ти беше разкошна.

– Да бяхме я забравили. Ще те помоля, никому нито дума.

– Мен какво ми е – аз на кормилото и дим да ме няма. А ти на какво разчиташе? Ако той наистина беше оттам?

– Е, да ни разкаже за светлото бъдеще.

– М-да, такива, ми ти работи – измърмори Коля. – Да тръгвам. Добър момък си ти, само че нещо ти хлопа дъската. Още в училище са те учили, че такива пътешествия не може да има. Дръж за спомен! – Пъхна нещо в предния джоб на самото на Корнелий и замина. Обърна се, махна с ръка и се усмихна приятелски.

Удалов не бързаше да се връща на площада. Може и някой познат да е забелязал лова на професора. Лоша работа. Удалов пъхна ръка в джоба си, та да види що за подарък му встави шофьорът. Беше картичка, календарче – колкото карта за игра, каквито съобразителните хора носят в портфейлите си. Върху него със златни букви пишеше:

„КАЛЕНДАР ЗА 2075 ГОДИНА“

На другата страна – картинка – град с продълговати къщи, над тях се посят летателни апарати и свети слънце. Картинката беше стерео и микроскопичните листенца на дърветата едва потрепваха под вятъра на бъдещето.

– Стой! – викна Удалов в пустотата. Сетне каза: – Ех, Коля!

Под картинката пред очите му изникна надпис:

„Идеята е добра. Само после съборка. Не се сърди.“

Удалов тъй и не можа да открие шофьора.

КРАЙ

© Кир Буличов

Кир Булычёв
Как его узнать?

Сканиране и разпознаване: Мандор, 2000

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1222>]